

Vereniging van Instellingen voor mensen met een Visuele beperking **VIVIS**

Reactie Consultatie: Tijdelijke experimentenwet nieuwe stembiljetten

Wij sluiten ons aan bij de reactie van de Oogvereniging. Als Vereniging van Instellingen voor mensen met een visuele beperking, willen we graag nog het volgende aanvullen:

Over het proces

- Betrek bij alle fases van het experiment meerdere doelgroepen, dus ook blinde en slechtziende stemmers. Laat ze vanaf het begin meedenken en testen of het nieuwe stembiljet zelfstandig gebruikt kan worden;
- Zorg voor toetsing door een representatieve doelgroep (dus zowel blind als slechtziend als doofblind). Houd er ook rekening mee dat niet iedere blinde bijvoorbeeld, hetzelfde is. Verschillende mensen hebben verschillende behoeftes. Probeer hier een gemene deler in te vinden;
- Zorg voor een groot genoeg experiment. De verschillende doelgroepen zijn minder mobiel. Veel verschillende locaties zijn dus nodig wil het een representatieve toets zijn;

Inhoudelijk

- Houd er rekening mee dat niet alle slechtzienden kunnen/willen stemmen met een (audio)mal. Slechtzienden met nog een redelijke restvisus willen zelf het formulier (al dan niet dichtbij of met extra licht) zelf kunnen lezen. Nagedacht kan worden of dit gemakkelijker gemaakt kan worden door de opmaak van het formulier aan te passen en zo meer structuur aan te brengen zodat lijsten en kandidaten makkelijk vindbaar zijn;
- Verklein in geen geval de lettergrootte van het stembiljet. De letters zijn nu al erg klein en slechtzienden (waaronder ook veel ouderen) hebben hier moeite mee. Kies voor een eenvoudig lettertype;
- Onderzoek of er een standaarduitlijning mogelijk is, zodat de mal daarop kan worden aangepast en daarna steeds opnieuw gebruikt kan worden.
- Zorg voor een goede toerusting van de stemlokaalmedewerkers. Nu zie je nog dat het soms schort aan kennis van wet- en regelgeving omtrent uitzonderingen bij het stemmen voor de aparte doelgroepen.

Vanuit Bartiméus, de Robert Coppes Stichting en Visio hebben we veel expertise over visuele beperkingen. Betrek ons desgewenst. Wij kunnen ook voor u uitkijken naar ervaringsdeskundigheid.